Súd:	Krajský súd Bratislava
Spisová značka:	16Co/154/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1114212074
Dátum vydania rozhodnutia:	26. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Ing. Mario Dubaň
ECLI:	ECLI:SK:KSBA:2019:1114212074.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a sudcov JUDr. Romana Majerského a JUDr. Ivany Štiftovej v právnej veci žalobcov: X/ Ž. D., E.. XX.XX.XXXX, I. XX, X/ B. D., E.. XX.XX.XXXX, I. XX, obaja žalobcovia zastúpení Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Heydukova 12, Bratislava, proti žalovanému: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava, zastúpenému advokátom JUDr. Felixom NEUPAUEROM, Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 14C/76/2014-154, zo dňa 7.12.2016 a na odvolanie žalobcov proti dopĺňaciemu rozsudku č.k. 14C/76/2014-197, zo dňa 26.9.2017, takto

r o z h o d o l :

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.000 eur a žalobcovi 2/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.000 eur, všetko v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku, ktorým žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, potvrdzuje.

II. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku o náhrade trov konania mení tak, že žalobcom 1/ a 2/ p r i z n á v a proti žalovanému plný nárok na náhradu trov prvoinštančného konania.

III. Žiadna zo strán n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom v spojení s dopĺňacím rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy 8.000 eur; výrokom II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy 8.000 eur; výrokom III. rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol (výrok dopĺňacieho rozsudku). V odôvodnení uviedol, že žalobcovia sa žalobou doručenou súdu 23.4.2014 domáhali od žalovaného zaplatenia nemajetkovej ujmy každý po 50.000 eur titulom ochrany osobnosti, na tom skutkovom a právnom základe, že 29.11.2012 približne o 16:45 hod. došlo v S. na G. Q. k dopravnej nehode tak, že vodič vozidla značky X. A., C.: D. Š. I. nevenoval dostatočnú pozornosť situácii v cestnej premávke, nedodržal bezpečný odstup a zozadu narazil do Ž. D., E.. XX.X.XXXX, ktorý v dôsledku dopravnej nehody utrpel závažné poranenia a na mieste nehody im podľahol. Rozsudkom Okresného súdu Komárno č.k. 11T/32/2013-191, zo dňa 29.4.2013 bol ŠJ. I. právoplatne odsúdený pre prečin usmrtenia. V súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou si žalobcovia uplatnili nemajetkovú ujmu v zmysle § 4 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, § 11, § 13 ods.1, ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, pričom extenzívnym výkladom sa medzi škodu na zdraví v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. zaraďuje aj nemajetková ujma, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktorí sa stali obeťami dopravnej nehody krytej povinným zmluvným

poistením a poukázali na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“) sp. zn. C-22/12 zo dňa 24.10.2013. Uviedli, že ich vzťah so zosnulým bol plný harmónie, lásky a porozumenia, zosnulý bol starobným dôchodcom, tešil sa zo života, bol aktívnym človekom; pre žalobcov bol morálnou oporou, pomáhal im vo všetkých životných situáciách a jeho radosť zo života im prinášala neopísateľnú energiu. Smrť Ž. D. staršieho nepriaznivo zasiahla do života jeho vnuka žalobcu 2/, ktorý si už nebude môcť vypočuť jeho rady, je ukrátený o neopakovateľné zážitky so svojim starým otcom; úmrtie starého otca ho psychicky poznačilo na celý život. Tvrdili, že jeho smrťou došlo k zásahu do psychickej integrity žalobcov, bolo zasiahnuté ich súkromia a preto sa v súlade s § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka domáhali náhrady nemajetkovej ujmy voči žalovanému, ktorého pasívnu legitimáciu odôvodnili tým, že je poisťovňou, v ktorej bolo motorové vozidlo vinníka dopravnej nehody v čase nehody poistené.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozsudku (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie mal vykonaným dokazovaním (právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno č.k. 11T32/2013-191, zo dňa 29.4.2013) za preukázané, že obvinený Š. I., bol uznaný za vinného zo skutku, že dňa 29.11.2012 v čase o 16:45 hod. K. S. po G. Q. riadil osobné motorové vozidlo zn. X. A. C.: D., pričom v dôsledku toho, že riadne nesledoval situáciu v cestnej premávke, nedodržal bezpečnostný odstup od pred ním, v rovnakom smere jazdiaceho cyklistu Ž.U. D., E. XX.X.XXXX, tak do neho zozadu narazil, čo spôsobilo jeho pád na jeho čelné sklo a dopadnutie na zem, v dôsledku uvedeného poškodený utrpel pohmoždenia mozgu, trieštivú zlomeninu klenby a spodiny lebečnej a týmto zraneniam na mieste podľahol. Zo znaleckého posudku č. 60/2012 znalca Ing. Ladislava Šipulu mal za preukázané, že zosnulý Ž. D. bol ako cyklista v čase nehody osvetlený a dostatočne pre okolie viditeľný, vodič mohol zosnulého cyklistu vidieť minimálne z 25 metrov, keby sa plne venoval riadeniu za danej rýchlosti motorového vozidla 50 km/h; vodič sa v plnej miere nevenoval riadeniu svojho vozidla a cyklistu neskoro zbadal. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že zosnulý Ž. D. nemohol dopravnej nehode zabrániť aj keby mal oblečené lepšie reflexné prvky, pretože do neho narazil vodič zozadu v dôsledku nesledovania dopravnej situácie; zabrániť nehode mohol iba odsúdený vodič Š. I., ak by sa v plnej miere venoval riadeniu vozidla. Znalec tiež konštatoval, že technika jazdy cyklistu bola správna a jedinou príčinou nehody z technického hľadiska bola nesprávna technika a spôsob jazdy vodiča motorového vozidla, ktoré viedol odsúdený. Zo znaleckého posudku znalcov z oblasti zdravotníctva súdu prvej inštancie vyplynulo, že poškodený bol v čase nehody pod vplyvom alkoholu, ale táto skutočnosť nemala podľa uvedeného znaleckého posudku vplyv na vznik dopravnej nehody a poškodený jej nemohol zabrániť. V konaní bolo sporné, či je daný nárok na poskytnutie nemajetkovej ujmy v peniazoch, či nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je možné subsumovať k § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., t.j. či je daná pasívna legitimácia žalovaného a výška nemajetkovej ujmy.

3. Súd prvej inštancie pri posudzovaní sporných otázok danosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a jeho subsumovania k § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. t.j. pasívnej legitimácie žalovaného, vychádzal z doterajšej súdnej praxe s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.10.2013, sp. zn. 4 Cdo 168/2009, nález Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 646/2015-30 zo dňa 16.12.2015, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.10.2013, sp. zn. 6Co/127/2010, Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.11.2014, sp. zn. 8Co/67/2012, rozsudok SD EÚ C-277/12 zo dňa 24.10.2013, C-22/12 zo dňa 24.10.2013 vo veci Haasová proti Petrík a Holingová (ďalej len „rozsudok SD EÚ“). Predmetom konania SD EÚ bol návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúceho sa výkladu čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS a čl. 1 ods. 1 Smernice Rady 90/232/EHS a vyplýva z neho, že členské štáty sú v zásade oprávnené upraviť si v rámci svojich režimov zodpovednosti za škodu, najmä jednotlivé škody spôsobené motorovými vozidlami, ktoré sa musia uhradiť, rozsah ich náhrady ako aj osoby, ktoré majú nárok na túto náhradu. Členské štáty musia pri výkone svojich právomocí v tejto oblasti dodržiavať právo Európskej únie a ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré upravujú náhradu škody pri nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu odňať smerniciam ich potrebný účinok. Vzhľadom na uvedené sú členské štáty povinné zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktorá sa uplatňuje podľa vnútroštátneho práva, bola krytá poistením v súlade s ustanoveniami jednotlivých smerníc. Keďže rôzne jazykové verzie dotknutých smerníc používajú pojem "ujma na zdraví", ako aj pojem "osobná ujma", ktoré pojmy dopĺňajú pojem "škoda na majetku"; je potrebné uplatniť tzv. extenzívny výklad uvedených pojmov, na základe ktorého patrí medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s dotknutými smernicami; i nemajetková ujma. Členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní

príslušníci osôb, ktoré boli obeťami dopravnej nehody, bola krytá poistením v určitých minimálnych sumách.

4. Z vyššieho uvedeného súdu prvej inštancie vyplynulo, že povinné zmluvné poistenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Mal za to, že tento záver nemôže spochybniť ani skutočnosť, že úprava týkajúca sa ochrany osobnosti je nezávislá od úpravy tzv. všeobecnej zodpovednosti za škodu (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka). Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. zahŕňa i nemajetkovú ujmu podľa § 13 Občianskeho zákonníka a keďže v konaní bolo nesporné, že motorové vozidlo vinníka dopravnej nehody bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného, je žalovaný v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pasívne legitimovaný; vzhľadom na špecifickosť neoprávneného zásahu do práva na súkromie žalobcov považoval za evidentné, že neexistuje žiadna primeraná forma zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá by odstránila následky tohto zásahu a preto prichádza do úvahy v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

5. Pokiaľ ide o výšku uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú každý zo žalobcov žiadal v sume 50.000 eur, poukázal na právnu úpravu v štátoch Európskej únie. Z hľadiska historického, najpodobnejšia právna úprava v Rakúsku (obdobne aj v Nemecku) vyvodila nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy zo všeobecných ustanovení o zodpovednosti za škodu, pričom výška konkrétneho nároku je predmetom dokazovania (najvyššie odškodné 65.000 eur priznané rozsudkom OGH z 30.10.2003, sp. zn. 2Ob 186/03, kedy išlo o nárok pozostalého manžela, ktorý pri dopravnej nehode stratil manželku a 3 maloleté deti). Románsky model práva (Belgicko, Francúzsko) je upravený s paušálnymi sumami, v prípade Belgickej právnej úpravy je to v prípade rodiča žijúceho v spoločnej domácnosti s usmrteným dieťaťom vo výške 7.500 eur, rodiča žijúci mimo spoločnej domácnosti 3.750 eur. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy prihliadol na právnu úpravu odškodňovania obetí poškodených násilnými trestnými činmi obsiahnutú v zákone č. 251/2006 Z.z., ktorá je stanovená ako 50 násobok minimálnej mzdy, ktorá v roku 2012, t.j. v čase dopravnej nehody bola vo výške 327,20 eura, teda maximálna výška odškodnenia pre obeť násilného trestného činu činila sumu 16.360 eur.

6. Na uvedenom základe súd prvej inštancie v zmysle § 11, § 13 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 444 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 4 ods. 1, ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. s odkazom na § 6 zákona č. 215/2006 Z.z. priznal každému zo žalobcov náhradu nemajetkovej ujmy 8.000 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Pri výške nemajetkovej ujmy v posudzovanej veci prihliadol na všetky okolnosti prípadu, vrátane vážnosti, trvania a následkov takejto traumy, keď z vykonaného dokazovania skutkovo vzišlo, že nebohý Ž. D., bol v čase nehody starobným dôchodcom, bol aktívny, komunikatívny, staral sa o záhradu, býval so žalobcami v spoločnej domácnosti, pomáhal žalobcovi 1/ a staral sa o vnúčika žalobcu 2/, ktorý mal v čase smrti starého otca iba osem rokov. Zosnulý trávil so žalobcom 2/ veľa času, chodili na prechádzky a rozprávali sa. Z výsluchu žalobcu 1/ mal súd prvej inštancie za preukázané, že S. Ž. D. hlboko zasiahla oboch žalobcov a v dôsledku jeho smrti utrpeli ujmu na svojich osobnostných právach, dotknuté boli ich práva na rodinný život a súkromie, stratili možnosť viesť rodinný a súkromný život s ich otcom, resp. starým otcom, rozprávať sa, vypočuť si jeho rady a odporúčania. Považoval za nespochybniteľné, že maloletý žalobca 2/ utrpel pri smrti svojho starého otca citovú ujmu, nakoľko s ním trávil veľa času a jeho vnúčik bol k nemu citovo upnutý; ide o nenávratnú ujmu a trauma zo straty otca a v prípade žalovaného 2/ zo straty starého otca je neodstrániteľná, avšak nepreukázali, že by smrť ich blízkeho príbuzného zanechala následky fatálneho charakteru, spočívajúce napríklad v závažnom a neodstrániteľnom zhoršení ich zdravotného stavu, v preukázateľne negatívnej duševnej traume a podobne. Súd prvej inštancie výšku nemajetkovej ujmy ustálil pre každého zo žalobcov vo výške 8.000 eur, ktorá je primeraná, spravodlivá a zohľadňujúca zistený skutkový a právny stav veci. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 C.s.p., keďže obe strany sporu mali v konaní úspech iba čiastočný, pričom výška priznanej nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu, a preto žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

7. Proti zaväzujúcim častiam rozsudku podal žalovaný odvolanie a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Podstatným zhrnutím jeho

skutkových tvrdení a právnych argumentov (§ 393 ods. 2 C.s.p.) v odvolaní namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a skutočnosť, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Nesprávne právne posúdenie veci spočíva v otázke samotnej pasívnej legitimácie žalovaného, tak aj v otázke možného a dovoleného súdneho „dotvárania“ práva extenzívnym výkladom vnútroštátnych zákonných ustanovení, pri ignorovaní záväznej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR. Mal za to, že v zmysle súčasne platného vnútroštátneho práva uplatniteľného vo veci samej, t.j. v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. (ako lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku), nie je pasívne legitimovaným na uplatňovanie nárokov z titulu zásahu do osobnostných práv žalobcov, nakoľko tento zákon sa nevzťahuje na náhradu nemajetkovej ujmy a povinnosť zahrnúť tento inštitút do poistných zmlúv žalovanému žiadnym spôsobom neukladá. Uvedené žiadnym spôsobom nevyplýva a vyplývať nemôže ani z rozsudku SD EÚ. Úlohou prejudiciálneho rozsudku nie je rozhodnúť spor, ale iba poskytnúť vnútroštátnemu súdu taký výklad únijného práva, ktorý mu pomôže pri jeho aplikácii. Preto záväznosť prejudiciálneho rozsudku nebráni vnútroštátnemu súdu, aby pred rozhodnutím veci samej podal novú prejudiciálnu otázku, ak mu napríklad nie je jasné znenie rozsudku alebo jeho aplikácia. Poznamenal, že SD EÚ v uvedenej veci podal výklad smerníc zaoberajúcich sa poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami, za žiadnych okolnosti však nepodal a ani nemohol podať výklad vnútroštátnych predpisov. Súkromné právo členského štátu je oprávnený vykladať iba národný súd, ktorý musí vychádzať z platného právneho stavu. Z odpovede SD EÚ v tomto konkrétnom prípade mal za zrejmé, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo; samotný Rozsudok SD EÚ žiadnym spôsobom nestanovil, že pasívna legitimácia poisťovateľov podľa zákona č. 381/2001 Z.z. je v sporoch o zaplatenie nemajetkovej ujmy pozostalých automaticky „daná“, ale iba spresnil, že by tomu tak bolo, pokiaľ by toto bolo obsahom úpravy vnútroštátneho práva. Objasnil vnútroštátnu právnu úpravu, v ktorej je za súčasného platného právneho stavu, historicky aj teoreticko-právne vyriešená otázka diferenciácie pojmov (ich významu aj účelu) náhrady škody (resp. škody na zdraví a nákladov pri usmrtení) a nemajetkovej ujmy. Vnútroštátne právo v zákone č. 381/2001 Z.z. de lege lata upravuje náhradu majetkovej, ako aj nemajetkovej ujmy, avšak výlučne v rozsahu § 444 až 449 Občianskeho zákonníka, pričom v § 444 pokrýva zodpovednosť za nemajetkovú ujmu na zdraví vo forme náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu nárokov podľa osobitného právneho predpisu. Nároky z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka však do okruhu pôsobnosti zákona č. 381/2001 Z.z. nezahŕňa. Konštatoval, že právna úprava rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v § 4 ods. 2 zákona 381/2001 Z.z. podáva taxatívny výpočet prípadov, ktoré podliehajú poistnému krytiu, a ktoré sú z hľadiska rozlíšenia toho, čo sa odškodňuje, plne v zhode s právnou úpravou spôsobu a rozsahu náhrady škody v Občianskom zákonníku v § 442 a nasl., vrátane § 444 Občianskeho zákonníka; vyjadril presvedčenie, že pod takto vymedzenú škodu zákon č. 381/2001 Z.z. neumožňuje subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcu z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ sa tak poistený s poisťovňou nadštandardne nedohodne v poistnej zmluve. Pokiaľ aj v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov nepanuje zhoda v otázke možnosti subsumovať pod pojem „škoda na zdraví“ v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. aj náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, poukázal na publikovaný rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.9.2013, sp. zn. 3 Cdo 176/2012, zverejnený v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 9/2014 pod č. 127, t.j. R 127/2014, v ktorom sa uvádza, že „...nároky vyplývajúce z neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti sú podľa platnej právnej úpravy pojmovo odlišné od nárokov na náhradu škody. Platná právna úprava dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti upraveným v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a právom na náhradu škody. Medzi týmito inštitútmi je pojmová aj obsahová odlišnosť. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo rýdzo osobnej povahy, ktoré je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi. Na rozdiel od toho, právo na náhradu škody je právo majetkovej povahy, ktoré môže patriť tak fyzickej ako aj právnickej osobe a nemá absolútnu, ale len relatívnu povahu. Zásadný rozdiel je aj medzi nahradením nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhradou škody ako majetkovej ujmy - pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol zásah vyvolať, v prípade škody treba jej výšku vyčísliť a preukázať. Právo na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa platnej právnej úpravy teda predstavujú dve celkom samostatné práva, ktoré sú podmienené rôznou sférou ochrany zabezpečovanej Občianskym zákonníkom.“ V tejto súvislosti upozornil na aktuálnu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR v konaní sp. zn. 3 Cdo 301/2012, zo dňa 31.3.2016, kde sa Najvyšší súd SR v obdobnej záležitosti v celom rozsahu prihlásil k rozhodnutiu vo veci 4 Cdo 168/2009 s tým, že na tom nič

nemení ani rozsudok SD EÚ, keďže zákonodarca sa rozhodol do zákona č. 381/2001 Z.z. transponovať krytie bez nemajetkovej ujmy, ako mu príslušné smernice EÚ umožňovali.

7a. V súvislosti s uvádzanou potrebou „eurokonformného výkladu“ pojmov „nemajetková ujma“ a „škoda“, resp. rozsahu poistného krytia podľa zákona č. 381/2001 Z.z., žalovaný uviedol, že aj takýto výklad vnútroštátneho práva má svoje hranice; povinnosť eurokonformného výkladu relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je obmedzená všeobecnými zásadami práva, najmä právnou istotou, zákazom retroaktivity a nemôže slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva contra legem (Impact, C-268/06, 15.4.2008; Adeneler, C-212/04, 4.7.2006). V danom prípade však súd prvej inštancie celkom jednoznačne aplikoval taký výklad, ktorý nemožno považovať za ústavne konformný a ktorý má za následok výklad vnútroštátneho práva contra legem. Z uvedených dôvodov tak súd prvej inštancie s cieľom priznať smerniciam EÚ nepriame účinky zjavne prekročil prípustné a ústavne akceptovateľné výkladové možnosti. S poukazom na vyššie uvedené vyjadril presvedčenie, že sa pojem „škoda“ nedá stotožniť s pojmom „nemajetková ujma“. Mal za to, že prijatie takéhoto výkladu by bolo v rozpore s platným vnútroštátnym právom a viedlo by k výkladu contra legem a zároveň by popieralo účel a zmysel zákona č. 381/2001 Z.z. tak, ako ho stanovil (a ako je zrejmé z textu vyššie aj prezentoval) samotný zákonodarca. Uzavrel, že nie je potom možné ani extenzívnym výkladom § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. považovať náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení za nemajetkovú ujmu podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Obdobne namietal prípadné subsumovanie nároku uplatneného žalovanými pod pojem „náklady pri usmrtení“, keďže ani gramatickým výkladom uvedeného pojmu nemožno dospieť k subsumovaniu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy pod pojem náklady pri usmrtení. Napokon dodal, že v prípade, ak by sa aj teoreticky pripustilo, že pod pojem škody na zdraví resp. náklady pri usmrtení by bolo možné subsumovať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, ako v napadnutom rozsudku prezumuje súd prvej inštancie, bolo by zo strany súdu nevyhnutné dôsledne sa zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, t.j. protiprávnosťou konania, vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania a príčinnou súvislosťou medzi skutočnosťou, s ktorou je škoda spojená (porušenie právnej povinnosti, resp. prevádzka dopravného prostriedku a pod.) a vzniknutou škodou. Táto súvislosť musí byť priama a bezprostredná, nestačí, ak je iba sprostredkovaná; príčinná súvislosť v prípade, ak nepriaznivý dôsledok je následkom samotnej spôsobenej škody, nie je daná. V uvedenom kontexte upriamil pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.1.2007, sp. zn. 2 Cdo 73/2006, uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 61/2008, v zmysle ktorého „príčinná súvislosť medzi poškodením zdravia žalobcov a protiprávnym konaním žalovaného nie je daná, ak poškodenie zdravia spočíva v udalosti, ktorá je už sama o sebe následkom protiprávneho konania žalovaného.“

8. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žiadali rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť; dôvodili, že argumentácia žalovaného v odvolaní je s ohľadom na výkladové pravidlá a charakter práva EÚ neobhájiteľná a žiadnym spôsobom nevylučujúca právne závery rozsudku SD EÚ, ktorého úlohou síce nie je interpretovať vnútroštátnu právnu úpravu, ale zabezpečiť jednotu komunitárneho práva, preto neposkytuje výklad na meritórnu otázku v konaní, ale iba uvádza, akým spôsobom majú vnútroštátne orgány postupovať pri rozhodovaní vo veci, aby to bolo v súlade s komunitárnym právom, pritom rozhodnutie SD EÚ o predbežnej otázke týkajúcej sa interpretácie komunitárneho práva nie je záväzné len pre súd, ktorý konanie inicializoval, ale je záväzný erga omnes; záväznosť prejudiciálnych rozsudkov pre všetky vnútroštátne súdy preukazuje aj postup SD EÚ v prípade, ak mu vnútroštátny súd adresuje prejudiciálnu otázku, ktorá už v minulosti bola zodpovedaná, vtedy ho SD EÚ odkáže na svoje predchádzajúce rozhodnutie. Konštatovali, že zákon č. 381/2001 Z.z. je výsledkom implementovania štyroch smerníc Rady EÚ, pričom dosiahnutie ich výsledku sa v zmysle čl. 288 ods. 3 ponechalo na úvahe vnútroštátnym orgánom s tým, že najčastejším spôsobom akým vnútroštátne orgány dosahujú účinky stanovené smernicami je zmena právnej úpravy. V prípade, ak členský štát túto povinnosť nesplní, nastupuje nepriamy účinok smerníc judikovaný rozsudkom SD EÚ vo veci Pfeiffer c/a Deutches Rotes Kreuz zo dňa 5.10.2004, sp. zn. C-397/01, podľa ktorého sa zásada výkladu vnútroštátneho práva v súlade s právom Spoločenstva formulovaná v práve Spoločenstva síce v prvom rade týka vnútroštátnych ustanovení prijatých na prebratie smernice, neobmedzuje sa však iba na výklad týchto ustanovení, ale vyžaduje, aby vnútroštátny súd vzal do úvahy vnútroštátne právo ako celok, a posúdil, do akej miery ho možno použiť spôsobom, ktorý nevedie k výsledku, ktorý odporuje smernici. Vnútroštátne súdy sú v konkrétnych sporoch povinné za súčasného použitia vnútroštátneho práva, prihliadať ku všetkým pravidlám tohto práva a vykladať ich v čo najširšom rozsahu tak, aby dosiahnutý výsledok zodpovedal účelu sledovanému smernicou, t.j. použiť eurokonformný výklad vnútroštátneho

práva; pri tomto postupe sú slovenské súdy obmedzené iba zákazom interpretácie práva contra legem (obdobný záver zastáva aj Ústavný súd SR v uznesení zo dňa 11.10.2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016) a preto z prezentovaných tvrdení síce vyplýva nemožnosť SD EÚ vykladať vnútroštátne právo, ale zároveň povinnosť súdov Slovenskej republiky pri riešení meritórnych otázok postupovať eurokonformným výkladom právnych predpisov, t.j. podrobiť zákon č. 381/2001 Z.z. eurokonformnému výkladu v kontexte rozsudku Haasová a účelu, ktorý majú dosiahnuť motorové smernice. Výrok rozsudku SD EÚ vo veci Haasová, že „Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24, apríla 1972 (...) článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra (...) Rady 2005/14/ES z 11.5.2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.“ nie je možné vykladať izolovane bez zohľadnenia stanovísk a úvah v odôvodnení, ale musí byť interpretovaný v súvislosti s odôvodnením rozsudku, preto argumentácia žalovaného, že povinné zmluvné poistenie má pokryť aj nemajetkovú ujmu len v prípade, ak jej náhradu upravuje vnútroštátne právo, je účelová a neudržateľná. Pri interpretácií výroku vo svetle (bodov 55, 56, 57, 58) citovaného rozsudku vyplýva, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý vznikol v dôsledku dopravnej nehody má občianskoprávnu povahu a vzťahuje sa naň právna úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pričom aj zo znenia výroku rozsudku Haasová v českom jazyku sa dá vyvodiť záver, že SD EÚ pri jeho formulovaní nemal v úmysle ohraničiť rozsah poistného plnenia iba pri zodpovednosti za škodu podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka, ale rozsah poistného plnenia sa má vzťahovať aj na nemajetkovú ujmu v zmysle § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka.

8a. Neakceptovali ani argumentáciu žalovaného, že na základe „ustálenej“ rozhodovacej praxe súdov je diferenciácia pojmov náhrada škody a nemajetkovej ujmy zjavná, preukázateľná a ak všeobecné súdy subsumujú nemajetkovú ujmu pod pojem náhrada škody, vykladajú vnútroštátne právo v rozpore s účelom stanoveným zákonodarcom, nakoľko pojem škoda v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. je potrebné interpretovať v kontexte eurokonformného výkladu, pričom samotný zákonodarca pri prijatí zákona č. 381/2001 Z.z. v § 27a vyjadril politickú vôľu prevziať predmetné smernice bez výhrad a dosiahnuť ich účel, ktorým je zabezpečiť, aby akékoľvek ujmy a škody v oblasti poistného krytia neostali neuhradené. Uvedený právny názor korešponduje aj s právnym stanoviskom generálneho advokáta prezentovaným v rozsudku SD EÚ zo dňa 20.6.2008 vo veci Celina Nguyen c/ a Ther Norwegian state, sp. zn. E-8/07, na ktoré poukazuje SD EÚ v rozsudku Haasová. Poukázali na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 17.8.2016, sp. zn. I. ÚS 474/2016, zo dňa 16.12.2015, sp. zn. III. ÚS 646/2015 a zo dňa 29.4.2015, sp. zn. I. ÚS 206/2015, ktorými boli opakovane odmietnuté sťažnosti poisťovateľa smerujúce proti rozhodnutiam všeobecných súdov o priznaní nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy, ako zjavne neopodstatnené, pričom zrejme najdôležitejším uznesením, ktoré bolo zverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod č. 50/2016, je uznesenie sp. zn. III. ÚS 666/2016, ktoré Ústavného súdu SR podrobne a vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil, hoci vzhľadom k princípu hospodárnosti týmto spôsobom postupovať nemusel, ale počínal si tak hlavne z dôvodu nejednotnosti judikatúry všeobecných súdov v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia. Žalobcovia sa nestotožnili ani s tým, že žalovaný svoju argumentáciu odôvodňuje predovšetkým rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu SR (rozsudok zo dňa 31.3.2016, sp. zn. 3 Cdo 301/2012, uznesenie zo dňa 20.0.2011, sp. zn. 4 Cdo 168/2009) napriek tomu, že tieto rozhodnutia nemajú všeobecnú (precedentnú) záväznosť, pričom rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.3.2016, sp. zn. 3 Cdo 301/2012 nebolo občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu SR schválené na publikáciu v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR, a preto takémuto rozsudku nie je možné pripisovať normatívnu záväznosť; zároveň je Najvyšší súd SR v rozhodovaní o odvolaní viazaný položenými otázkami v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p., avšak ani jedna z dvoch položených otázok neriešila nepriamy účinok dotknutej smernice prostredníctvom eurokonformnej interpretácie.

8b. Nestotožnili sa s názorom žalovaného, že dôvodom zamietnutia rozsudku súdu prvej inštancie je eurokonformný výklad contra legem, a to priamou aplikáciou motorových smerníc, nakoľko neinterpretoval vnútroštátnu právnu úpravu spôsobom priamej aplikácie motorizovaných smerníc, ale aplikovaním extenzívneho výkladu poskytol motorovým smerniciam nepriamy účinok v súlade s rozhodovacou praxou SD EÚ, pričom aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. III. ÚS 666/2016 konštatoval,

že rozšírenie pojmu škoda na zdraví prostredníctvom už spomínaného eurokonformného výklade nie je dôvod na stanovenie ústavnej arbitrárnosti; výklad contra legem znamená iba zákaz vykladať ustanovenia smernice v zjavnom protiklade s konkrétnym vnútroštátnym ustanovením. Ak existuje potreba zabezpečenia konformity konkrétnej vnútroštátne normy s únijným právom, je sudcovské vyplnenie medzier prostredníctvom extenzívneho výkladu legitímne a súčasne nevyhnutné, preto extenzívny výklad pojmu škoda nepopiera jeho gramatické vyjadrenie a zároveň zachováva účel motorových smerníc.

8c. Za neopodstatnené žalobcovia považovali aj eventuálne námietky ohľadom nepreukázania príčinnej súvislosti, keď žalovaný svoje tvrdenia právne relevantným spôsobom neodôvodnil a poukázal iba na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.3.2007, sp. zn. 3 Cdo 32/2007, v ktorom sa rieši kauzálny nexus v skutkovo neporovnateľnom prípade a rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.1.2007, sp. zn. 2 Cdo 73/2006, ktorý síce rieši príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním z dopravnej nehody a vzniknutou ujmou príbuzným, ale príbuzní pozostalého si v konaní uplatňovali stratu na zárobku a sťaženie spoločenského uplatnenia a nie satisfakciu titulom neoprávneného zásahu do súkromného života, čo žalovaný v odvolaní opomenul uviesť. Žalovaný ďalej citoval časť rozsudku SD EÚ zo dňa 10.12.2015, sp. zn. C-350/14, ktorú neodôvodnene vyčlenil zo súvislosti celého rozsudku, nakoľko v spomínanom rozsudku sa SD EÚ nezaoberá nárokom na náhradu škody, ale určeniu rozhodného práva, ktorým sa má nárok pozostalých obete spravovať. Poukázali na rozsudok Okresného súdu Komárno zo dňa 29.4.2013, č.k. 11T/32/2013-191, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, v ktorej sa vodič motorového vozidla Y.. X. A., C.: D. (poistené v čase dopravnej nehody u žalovaného) Š. I. priznal k spáchaniu škody vzniknutej jeho protiprávnym konaním, a to tým, že dňa 29.11.2012 nedodržal bezpečnostný odstup od príbuzného žalobcov a nárazom ho usmrtil. Následkom protiprávneho konania bolo neoprávnene a nezvratne zasiahnuté do súkromného života žalobcov a v tejto súvislosti poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 17.12.2011, sp. zn. 5 Cdo 265/2009 (obdobne aj rozsudok NS SR zo dňa 27.10.2010, sp. zn. 1 Cdo 77/2009), v ktorom sa nešila otázka zásahu do súkromného života: „Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma.“ Mali za to, že vzhľadom na citované uznesenie a schválenie dohody o vine a treste okresným súdom je zjavná a preukázateľná príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a zásahom do práv na súkromný (resp. rodinný) život.

9. Proti zamietajúcej časti rozsudku a výroku o trovách konania podali odvolanie žalobcovia 1/ a 2/ a žiadali rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť, žalobe v časti nepriznaných nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy v celom rozsahu vyhovieť a priznať nárok na náhradu trov prvoinštančného konania. Namietali, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a tiež, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov (§ 393 ods. 2 C.s.p.) možno konštatovať, že priznanú majetkovú kompenzáciu považovali za zásadne neprimeranú a nezodpovedajúcu naplneniu požiadavky poskytnutia spravodlivej súdnej ochrany práv s ohľadom na jednorázovosť odškodnenia a jeho satisfakčný charakter; súd prvej inštancie podľa ich názoru nedostatočne zhodnotil intenzitu emocionálnych vzťahov žalobcov k Ž. D.. Ozrejmili v čom spočíva závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy; vyplýva najmä zo skutočnosti, že neočakávané úmrtie ich otca (starého otca) im spôsobilo doživotnú, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú ujmu. Úmrtím Ž. D. došlo k deštrukcii najcitlivejších interpersonálnych väzieb tvoriacich základ a rámec ich súkromného života, keď intenzita a charakter vzťahu žalobcov a zosnulého otca (starého otca) boli z pohľadu ich trvania a vytvorenia osobitných psychických väzieb na najvyššej možnej úrovni ľudskej blízkosti, neprejde deň, aby žalobcovia nepociťovali pre stratu Ž. D. prenikavú duševnú bolesť. Žalobcovia sa nikdy nezmieria s úmrtím ich otca (starého otca), pričom z ich života sa vytratila osoba poskytujúca im pomoc a oporu v každodenných situáciách. Pocity šťastia a harmónie, ktoré vnímali pred úmrtím svojho otca (starého otca), nahradili už iba spomienky na blízku osobu. Na preukázanie primeranosti žalobcami uplatnených nárokov vo výške 50.000 eur poukázali na stanovisko Výskumného ústavu dopravného, a.s. Žilina z 30.11.2012, ktorý vyčíslil hodnotu ľudského života na 332.144 eur. Súdu prvej inštancie vytkli, že postupoval v rozpore s procesnoprávnou úpravou, keď im nepriznal nárok na náhradu trov

konania, hoci plnenie záviselo od úvahy súdu, nakoľko aj pre absenciu § 142 ods. 3 O.s.p. v súčasnej právnej úprave, môže podľa dôvodovej správy k Civilného sporovému poriadku súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške; ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu, akým je napr. náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti.

10. Odvolací súd (s poukazom na § 470 ods. 1, ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“, účinného od 1.7.2016), viazaný rozsahom a dôvodmi oboch odvolaní (§ 379, § 380 ods. 1 C.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolania žalobcov a žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C.s.p., viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p) dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vo výrokoch o náhrade nemajetkovej ujmy vecne správny (§ 387 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok verejne vyhlásil 26.2.2019 (§ 219 ods. 3 C.s.p.).

11. Podľa § 387 ods. 2 C.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody; pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov.

12. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

13. Zákon č. 381/2001 Z.z. upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "poistenie zodpovednosti") a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len "kancelária"). Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy (§ 1 ods. 1 a ods. 2)

14. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

15. Podľa § 15 ods. 1, ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

16. Podľa § 13 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

17. Žalobcovia uplatňovali nárok voči žalovanému ako poisťovni, v ktorej bolo motorové vozidlo, ktorým došlo k usmrteniu ich otca a starého otca Ž. D. poistené pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podľa nich uplatňovaná náhrada nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. Súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav sporu, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite logicky a presvedčivo odôvodnil. Súd prvej inštancie (pri nespornom skutkovom stave) dospel k záveru, že podľa súčasnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv pozostalých v dôsledku usmrtenia blízkej osoby uplatňovať aj

zo zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalovaný namietal tento záver ako právne nesprávny.

18. Predmetom právnej úpravy zákona č. 381/2001 Z.z. je povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla; takto určenému predmetu zodpovedá aj vymedzenie, na koho sa poistenie zodpovednosti vzťahuje (§ 1) a vymedzenie rozsahu poistného krytia (§ 4). Vzťah tohto zákona k všeobecnej právnej úprave vymedzuje § 1 ods. 2; preto, ak zákon č. 381/2001 Z.z. neustanovuje inak, aplikuje sa na právne vzťahy osobitný predpis, za ktorý treba považovať Občiansky zákonník. Vyššie citované ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. vymedzuje rozsah poistného krytia taxatívnym výpočtom prípadov, na ktoré sa vzťahuje. Poistený má podľa § 4 ods. 2 písm. a) tohto zákona právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a náhradu nákladov pri usmrtení, pričom poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. Zákon č. 381/2001 Z.z. pojem škody bližšie nedefinuje, uvedené je tak ponechané občianskoprávnej teórii a súdnej praxi. Tá dlhodobo judikovala, že s ohľadom nielen na samotné znenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., ale aj na nadväzujúce ustanovenia tohto zákona je povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu krytá výlučne škoda a nie nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv poškodených osôb v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník pod pojem „škoda“ totiž nezahrňuje aj nemajetkovú ujmu, ktorá sa podľa platného právneho stavu odškodňuje len v prípadoch osobitne stanovených v § 444 (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.4.2011, sp. zn. 4 Cdo 168/2009 a sp. zn. 3 Cdo 301/2012, zo dňa 31.3.2016).

19. Na zdôraznenie správnosti záverov prijatých súdom prvej inštancie v nadväznosti na odvolacie námietky žalovaného odvolací súd uvádza, že po vstupe Slovenskej republiky do EÚ došlo k prelomu vo vývoji vnútroštátneho právneho poriadku a jeho interpretácie v tom smere, že okrem vnútroštátneho zákonodarcu, ktorý vytvoril koncept čisto materiálneho poňatia pojmu škoda, disponuje oprávnením presadzovať do právneho poriadku svoju vôľu aj úniový normotvorca. Za určitých okolností slovenské orgány aplikujúce právo, vrátane všeobecných súdov, musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale i vôľu úniového tvorcu, ktorá je v určitých prípadoch postavená aj nad vôľu zákonodarcu (uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 11.10.2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016). Z týchto dôvodov podľa názoru odvolacieho súdu nastal v otázke posudzovania pojmu „škoda“ použitého v ustanovení § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. posun a vyvstala potreba vykladať uvedený termín eurokonformne, zohľadňujúc pritom rozhodnutie SD EÚ č. C-22/12, v spojení s teraz platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady zo dňa 16.9.2009 č. 2009/103/ES, ako predpisu sekundárneho práva.

20. K rozsudku SD EÚ Haasová odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že zakladajúce dokumenty EÚ síce výslovne nestanovujú všeobecnú záväznosť judikatúry Súdneho dvora EÚ de iure, ale len záväznosť v individuálnych prejudiciálnych konaniach; prejudiciálny rozsudok je spolu s výkladom alebo posúdením platnosti práva EÚ, ktoré sa v ňom nachádzajú, záväzný pre vnútroštátny súd, ktorý podal prejudiciálnu otázku (k tomu rozhodnutie vo veci Benedetti, č. 52/76). Určitú faktickú všeobecnú záväznosť rozhodnutí Súdneho dvora Ú však možno vyvodiť zo zásady zodpovednosti členského štátu za škodu, ktorú spôsobil porušením práva EÚ. Štát totiž môže porušiť právo EÚ aj vtedy, ak jeho všeobecný súd vydá súdne rozhodnutie, ktoré bude v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ (rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci Köbler, č. C-224/01).

21. Súdny dvor EÚ v rozsudku č. C-22/12 (Haasová) zaujal jednoznačný právny názor, že „článok 3 ods. 1 smernice Rady zo dňa 24.04.1972, č. 72/166/EHS, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady zo dňa 30.12.1983, č. 84/5/EHS, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady zo dňa 11.05.2005, č. 2005/14/ES, a článok 1, prvý odsek tretej smernice Rady zo dňa 14.05.1990, č. 90/232/EHS, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej“. Z bodu 55 odôvodnenia vyplýva, že pojem „škoda“ treba

vykladať extenzívne v tom zmysle, že zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život, spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Súdny dvor EÚ totiž nehovorí o samostatnom, od pojmu „škoda“ oddelenom pojme nemajetkovej ujmy, ale o škode z dôvodu nemajetkovej ujmy. Z takto formulovaného slovného spojenia je zrejmé, že aj v prípade nemajetkovej ujmy ide o škodu. Tento záver podľa bodov 57 a 58 odôvodnenia rozsudku SD EÚ pritom nemohli spochybniť ani tvrdenia slovenskej vlády v danej veci, podľa ktorej ustanovenia o nemajetkovej ujme patria do tej časti slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti, a tá je nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu. Súdny dvor EÚ zistil, že sú splnené všetky predpoklady na subsumpciu nemajetkovej ujmy pod termín „škoda“ a následné zabezpečenie jej poistného krytia. Jeho rozhodnutie pritom treba interpretovať ako celok, t.j. vo svetle úvah, stanovísk a právnych záverov nachádzajúcich sa v jeho odôvodnení, a nie izolovane, sústrediac sa len na časti právnej vety obsiahnutej vo výroku rozhodnutia.

22. S poukazom na vyššie uvedené, pri výklade pojmu „škoda“ pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. je nutné vychádzať z jej chápania ako škody nielen majetkovej, ale aj nemajetkovej. Následne platí, že pokiaľ vnútroštátne (slovenské) právo pri dopravných nehodách upravuje zodpovednosť poisteného v dvoch právnych inštitútoch, a to v inštitúte zodpovednosti za škodu a v inštitúte zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musia byť oba tieto druhy zodpovednosti predmetom poistného krytia (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.2.2018, sp. zn. 6 Cdo 143/2017). Odvolací súd v názorovej zhode so stanoviskom žalobcov k odvolaniu žalovaného, podľa ktorého je právnym pojmom pri výklade úniového práva potrebné prisudzovať taký význam, aký majú v práve EÚ a nie ten, ktorý majú vo vnútroštátnom práve členských štátov; pokiaľ zákon č. 381/2001 Z.z. je výsledkom transponovania úniového práva bez výhrad slovenského zákonodarcu, tak pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Zodpovednostný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc EÚ, ktoré boli nahradené t.č. platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16.9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú aj nemajetkovú (napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 6.5.2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA). K totožnému právnemu názoru dospel aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí zo dňa 31.7.2017, sp. zn. 6 M Cdo 1/2016.

23. Nemožno pritom obísť fakt, že obidva vyššie prezentované právne názory najvyššieho súdu nadväzovali na stanoviská vyslovené Ústavným súdom SR v uznesení zo dňa 11.10.2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016, ako i v uznesení zo dňa 17.8.2016, sp. zn. I. ÚS 474/2016. Ústavný súd v nich zdôraznil, že hoci Súdny dvor EÚ nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Prihliadal pritom na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniknutá zodpovednosť za spôsobené škody je predmetom povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z.z. Ako vidno spornú právnu otázku tak vyriešil Ústavný súd SR; ten nielenže už vo viacerých ním dosiaľ posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní, namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov ustaľujúcimi krytie aj nemajetkovej umy pozostalých poistením podľa zákona č. 381/2001 Z.z., ale dokonca v rámci odôvodnenia už vyššie citovaného uznesenia zo dňa 11.10.2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016 uzavrel, že „pojem škoda použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie.“ Takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za

škodu a tzv. pasívnej legitimácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.

24. Zhrnuté a podčiarknuté, vyššie uvedené stanoviská najvyššieho súdu a ústavného súdu predstavujú novo formulovaný právny názor v otázke posudzovania náhrady nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, s ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Judikatúra nemôže byť bez vývoja a nie je vylúčené, aby (a to i pri nezmenenej právnej úprave) bola nielen doplňovaná o nové interpretačné závery, ale aj menená (porovnaj nález Ústavného súdu ČR zo dňa 20.6.2007, sp. zn. III. ÚS 117/07). Tento jav je do značnej miery prirodzený, pretože odráža skutočnosť, že proces interpretácie a aplikácie práva nie je statický, ale dynamický a súdy, poctivo hľadajúce najsprávnejšie a najspravodlivejšie riešenie rozhodovaných prípadov, môžu neskôr dospieť k presvedčeniu, že riešenie, ktoré zvolili skôr, nie je z celého radu dôvodov optimálne (por. stanovisko pléna Ústavného súdu ČR zo dňa 25.11.2014, sp. zn. Pl. ÚS-st. 39/14). Nemožno preto ďalej zotrvať na právnych záveroch súdnej judikatúry, na ktorú sa žalovaný odvoláva v podanom odvolaní (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.4.2011, sp. zn. 4 Cdo 168/2009 a rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.3.2016, sp. zn. 3 Cdo 301/2012), podľa ktorej možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t.j. podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, s tým následkom, že povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pre úplnosť možno uzavrieť, že pokiaľ usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu v zmysle § 444 Občianskeho zákonníka, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto ujma predmetom poistného krytia.

25. Na uvedenom základe tak bola vo vzťahu k otázke akcentovanej odvolaním žalovaného zodpovedaná otázka pasívnej legitimácie žalovaného (poisťovne vykonávajúcej povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel) v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv, predstavovaných právom na súkromný a rodinný život, spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode. Protiprávnym konaním vodiča motorového vozidla povinne zmluvne poisteného u žalovaného došlo k intenzívnemu zásahu do súkromia žalobcov, ktoré zahŕňa tiež právo na realizáciu rozvíjania rodinných vzťahov, pretože z objektívneho pohľadu je strata jedného z členov blízkeho rodinného spoločenstva úplne neodčiniteľnou ujmou, ktorá postihuje jeho zostávajúcich členov, takže náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je primeraným prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu.

26. Žalobcovia vo svojom odvolaní vytýkali súdu prvej inštancie nesprávne posúdenie ich nároku z hľadiska výšky uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy v sume prevyšujúcej 8.000 eur priznanú každému zo žalobcov, ktorú súd prvej inštancie pomocou zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených úmyselnými trestnými činmi stanovujúceho v § 6 celkovú sumu odškodnenia na 50 násobok minimálnej mzdy, t.j. 16.360 eur, vyhodnotil ako zjavne nadhodnotenú.

27. Súd prvej inštancie sa zaoberal opodstatnenosťou uplatňovaného nároku z hľadiska ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré predpokladá pre priznanie relutárnej náhrady značnú mieru dotknutia na osobnostných právach fyzickej osoby, za situácie, pokiaľ by sa nejavilo dostačujúce morálne zadosťučinenie. Pri svojich úvahách o jej výške vychádzal z kritérií uvedených v § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, a to závažnosti nemajetkovej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo, vrátane vážnosti, trvania a následkov takejto traumy; prezumoval, že rozhodovanie o výške nemajetkovej ujmy je individuálne. Konštatoval, že ide o nenávratnú ujmu a traumu zo straty otca a starého otca, ktorá je neodstrániteľná.

28. Odvolací súd zastáva názor, že jednotlivé okolnosti je potrebné dôkladne posúdiť a zároveň zhodnotiť, ako sa tá ktorá podieľala na určení konečnej výšky relutárnej náhrady; tá by mala zároveň odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti a bola porovnateľná so sumami priznanými v iných, skutkovo obdobných prípadoch. Súd prvej inštancie na základe žalobcami navrhovaného dokazovania zistil rozhodné skutočnosti ohľadom závažnosti vzniknutej nemajetkové ujmy a konkrétnych okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti syna a vnuka Ž. D.. Postupoval správne, pokiaľ určil výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovení

§ 13 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka podľa svojej voľnej úvahy v zmysle § 136 O.s.p., a v odôvodnení vyložil, aké okolnosti prípadu považoval za mimoriadne do tej miery, že odôvodňujú úvahu o výške náhrady nemajetkové ujmy v peniazoch.

29. Primárnym významom satisfakčnej funkcie náhrady nemajetkovej ujmy je primerane, s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu vyvážiť, resp. zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, pretože nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkové ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčísliť. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia (aj keď veľmi stručne) skúmal okolnosti na strane poškodených, t.j. intenzitu vzťahu žalobcov so zomrelým, jeho vek a za podstatnú považoval aj kvalitu vzájomného vzťahu, keď konštatoval, že v danom prípade bolo usmrtenie Ž. D. neodstrániteľnou stratou a traumou pre jeho syna a vnuka, pretože s nimi býval v jednej domácnosti, staral sa o záhradu, bol komunikatívny; staral sa o vnuka, chodil s ním na prechádzky, rozprávali sa. Usmrtením Ž. D. boli dotknuté práva žalobcov na rodinný život a súkromie. Uzavrel, že výška priznanej nemajetkovej ujmy je primeraná a spravodlivá.

30. Aj keď zákon nestanovuje ani rámcovo sumy pre odškodnenie nemajetkovej ujmy, musí sa súd pri rozhodovaní o určení jej výšky v každom konkrétnom prípade opierať aspoň o judikatúru vyšších súdov, v skutkovo podobných sporoch. Ak má byť rozhodovanie v týchto otázkach považované stranami za spravodlivé, nie je možné odškodnenie priznávať náhodilo, bez ich porovnania s inými prípadmi. Súd prvej inštancie použil ako jedno z možných kritérií porovnanie s odškodňovaním podľa zákona č. 215/2006 Z.z.; rozhodnutie súdu prvej inštancie je možné považovať za adekvátne aj vzhľadom na rozhodovania súdov v iných obdobných veciach, v ktorých súdy priznali nemajetkovú ujmu pozostalým rodičom za smrť ich dospelých detí (Krajský súd v Bratislave sp. zn. 6Co/111/2011, zo dňa 4.6.2012, priznaných 23.000 eur otcovi za smrť syna a manželky pri dopravnej nehode, Krajský súd Žilina sp. zn. 9Co/61/2010 <http://merit.slv.cz/9Co61/2010>, zo dňa 31.3.2010, priznaných 17.000 eur obom rodičom za smrť dcéry pri dopravnej nehode spôsobenej stavom vozovky, Krajský súd Žilina sp. zn. 8Co/264/2013, zo dňa 28.10.2013, priznaných obom rodičom po 10.000 eur za smrť dospelého dieťaťa na prechode pre chodcov opitým vodičom pri rýchlosti 105 km/h v obci, Krajský súd v Trnave sp. zn. 24Co/479/2012, zo dňa 13.11.2016, priznaných 25.000 eur otcovi za smrť syna pri dopravnej nehode, Krajský súd v Prešove sp. zn. 17Co/145/2014, zo dňa 12.2.2015, priznaných 10.000 eur matke maloletého syna zrazeného na prechode pre chodcov vodičkou, ktorá nezastavila na červenú, Krajský súd v Prešove sp. zn. 20Co/183/2014, zo dňa 26.5.2015, priznaných 15.000 eur každému z rodičov a 5.000 eur bratovi za smrť syna/brata trestným činom usmrtenia (prečin) pri dopravnej nehode).

31. Porovnaním rozhodnutia súdu prvej inštancie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom spôsobenej zásahom do ich rodinného života usmrtením otca žalobcu 1/ a starého otca žalobcu 2/ s vyššie uvedenými rozhodnutiami, možno priznanú majetkovú kompenzáciu považovať za primeranú. Odvolací súd námietky žalobcov, že takto priznaná náhrada nemajetkovej ujmy nezodpovedá naplneniu požiadavky poskytnutia spravodlivej súdnej ochrany práv s ohľadom na jednorázovosť odškodnenia vyhodnotil ako nedôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti považoval za zodpovedajúce zisteným skutkovým okolnostiam konkrétneho prípadu.

32. Pokiaľ ide o tú časť odvolacej argumentácie žalobcov, ktorá sa týkala nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku, event. jeho nepreskúmateľnosti, ide o takú vlastnosť rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavuje tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci. Je síce pravdou, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, čo vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP, avšak táto judikatúra nevyžaduje, aby na každý argument strany, vrátane takého, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Súd musí odpovedať na podstatné a právne významné skutočnosti a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie ich existencie, inak by sa dostal mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktorý proces je chránený nielen čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ale i čl. 6 ods. 1 Dohovoru s tým, že súčasťou obsahu týchto základných práv je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na relevantné právne a skutkovo súvisiace otázky vo väzbe s predmetom konania (napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 119/2009, III. ÚS 95/2006,

III. ÚS 260/2006). Preskúmaním tejto časti odvolacieho argumentu žalobcov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku rozviedol rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania a precízne uviedol stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, ako aj výsledky vykonaného dokazovania s tým, že citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery i adekvátne vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd preto v tejto časti argumentácie žalobcov dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvej inštancie nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a že odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie ako celok spĺňa požiadavky zákonného ustanovenia § 220 ods. 2 C.s.p. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka konania (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 165/2011).

33. Priznanie zadosťučinenia v peniazoch súdom predpokladá kumulatívne splnenie kvalifikovaných podmienok stanovených v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, že morálne zadosťučinenie je v konkrétnom prípade nepostačujúce (musí byť splnená v každom prípade) a neoprávneným zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere (pravidelná podmienka). Nevyhnutnou podmienkou pre priznanie peňažného zadosťučinenia súdom je, že priznanie žiadnej inej formy morálneho zadosťučinenia sa s ohľadom na okolnosti prípadu nejaví postačujúcimi. Teda ide o prípad, kedy vzniknutú ujmu nemožno z nejakého dôvodu prostredníctvom žiadnej z foriem morálneho zadosťučinenia primerane zmierniť. Toto posúdenie je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorý ale bude musieť vychádzať z jednotlivých okolností, tak z celkovej povahy konkrétneho prípadu. Pri uplatnení nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je žalobca povinný v návrhu na začatie konania uviesť jeho požadovanú výšku. Z povahy tohto nároku však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé vždy od úvahy súdu, a preto je v prípade úspešnosti žaloby o ochrany osobnosti v hlavnom predmete konania, ktorým je ochrana osobnosti, dôvodné priznať náhradu trov konania v zmysle zásady úspechu vyjadrenej v ustanovení § 255 ods. 1 C.s.p.

34. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko tak žalujúca ako ani žalovaná strana nedosiahla v pomere k vlastnému odvolaniu žiaden úspech.

35. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).